WIKIPEDIA

Lengua bavaresa

Quel articul chì l'è scrivüü in Lumbard ucidental, cun l'urtugrafia ünificada.

El **Bavares** (nom nativ *boarisch*, *bairisch* in tudesch) a l'è un insema de dialet del Tudesch Volt, u Oberdeutsch, ch'a hin parlaa suratüt in del südest de la Germania, in Austria, e in Südtirol (e anch int un quaj olter sit de 'l Norditalia), e pö anch a Samignun, un cumün de la Sgüissera de l'Est.
El gh'ha trè variant fundamentaj:

- el Nordbairisch (o Bavares Setentriunal);
- el Mittelbairisch (o Donaubairisch, Bavares Central - bavares del Danübi, la variant püssée cugnussüda e püssée "in", e che la se sent püssee despess a la TV u a la radiu);
- el Südbairisch (Bavares Meridiunal).

Cuntegnüü

Urigen del Nom di Bavares

Carateristegh Cumünabij a tüt i Parlád Bavares

Nordbairisch (Bavares Setentriunal)

Mittelbairisch (Bavares Central)

Südbairisch (Bavares Meridiunal)

El Pader Noster (in Bavares Central)

Ligam de föra/Ligam in sü la Red

Urigen del Nom di Bavares

El nom bavares, u Baiuvar, disen che'l vegna d'una radis celtega-germanega "baio-wariōz" e 'l vör dì "gent de la Buemia", u "Omen de la Buemia". Olter stüdius pensen inscambi che el nom di Bavares el vegn del popul celtegh di "Boii". L'ideja l'è che i Boii se sien messedáa prima cunt i Ruman e pö cunt i popuj germanegh migráa püssée tard int la zona.

Carateristegh Cumünabij a tüt i Parlád Bavares

- La "a fusca", u "Dunkles a". "Worm, Woam" - Tudesch "Warm"
- La parnunzia de "s" cuma "sch" despö "r". "Erscht" - Tudesch "Erst"
- El messedà de la "m" e la "n". "Mit'n bruadar" - Tudesch "Mit dem Bruder"
- El müda de "ei" in "oa" "I woaß ned" - Tudesch "Ich weiß nicht".
- El müdà de "oi" in "ei". "Feier" - Tudesch "Feuer".
- El mancà di vucaj türbáa. "Es war schien Glickh zu homn" - Tudesch "Es wäre schön Glück zu haben"

- El Lessegh. Per esempi: "Paradeiser, Melanzani, Karfiol, Bader, Gaudi" - Tudesch "Tomaten, Aubergine, Blumenkohl, Friseur, Spaß"

Nordbairisch (Bavares Setentriunal)

El Bavares Setentriunal el vegn parláa int la püpart de l'Oberpfalz, int i part püssée a südest de l'Oberfranken e de'l Mittelfranken, int la part püssée a nord de l'Oberbayern e int una part ben piscinina del süd de la Sassonia (la Südvogtland).

Carta di Parlád Bavares

Mittelbairisch (Bavares Central)

El Bavares Central el vegn parláa suratüt a Münegh e in Niederbayern, Oberbayern, int'l süd de l'Oberpfalz, int'l Flachgau, int l'Oberöstereich, int'l Niederöstereich e a Viena. I patuáa parláa int'l Tiroler Unterland (a Est de Schwaz), in Salzburg (ma minga int'l Flachgau), int la Steiermark, e int'l Burgendland hin messedáa cunt el Südbairisch e vegnen inscí ciamáa Südmittelbairisch.

Südbairisch (Bavares Meridiunal)

El Bavares Meridiunal el vegn parláa int la püpart del Tirol (a ovest de Schwaz), int'l Südtirol, int'l Kärnten, int una part ben piscinina de la Steiermark, e in Karnien e olter isul lenguistegh int'l Norditalia.

El Pader Noster (in Bavares Central)

Insa vådar im himi,
ghàiligt soi werdn dài' nåm.
Dài' ràich soi kema,
dài' wuin soi gscheng,
wia-r-im himi, aso àf dar eardn.
Gib ins hàind insa täglis broud,
und vargib ins insar schuid,
wia-r-à mia dene vagebm,
dé an ins schuidig wordn sàn.
Und fiar ins nét in d vasuachung,
sundan darles ins vom ibe, amen.

Ligam de föra/Ligam in sü la Red

- Wikipedia Bavaresa (https://bar.wikipedia.org/wiki/Vorlage:Hauptseite_%28SB%29)

Utegnüü da "https://lmo.wikipedia.org/w/index.php?title=Lengua_bavaresa&oldid=898245"

Quela pagina chì l'è stada mudifegada l'ültima völta del 3 Gen 2015, a 23:57.

El test l'è dispunibil suta licenza Creative Commons Atribüzion-Divid a l'istessa manera; pölvess ch'i ghe sien anca di alter cundizión. Varda i cundizión d'usagg per i detali.